

domini públic sense concessió com per a la revisió dels que no compleixen el criteri de ser d'interès especial per a la comunitat. Igualment s'hauria de corregir la privatització de facto que alguns càmpings i urbanitzacions efectuen sobre la costa en impedir o dificultar en gran mesura l'accés a la riba del mar.

En el passat geològic recent les platges migraven terra endins, o en direcció contrària, en funció de les oscil·lacions del nivell del mar. Les platges sempre sobreviuen, només canviava la seva posició relativa. Però actualment la situació és diferent, una filera d'edificis, passejos marítims i construccions de tot tipus s'estenen al llarg de la costa, fent de mur de contenció a la migració de la platja, la qual queda condemnada a la seva desaparició.

Referències bàsiques

- CIIRC (2010) *Llibre verd de l'estat de la zona costanera a Catalunya-2010*. Barcelona: Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya, www.icgc.cat/Llibre-verd-de-la-zona-costanera-a-Catalunya
- MORALES, Juan A. [ed.] (2019) *The Spanish coastal systems*. Cham (Suïssa): Springer Nature.
- RIBAS, Anna; David SAURÍ [ed.] (2020) *Treballs de la Societat Catalana de Geografia*, núm. 89 (monogràfic "El temporal Glòria vist per la Geografia").
- SARDÀ, Rafael; Josep PINTÓ; J. Francesc VALLS (2013) *Hacia un nuevo modelo integral de gestión de playas*. Girona: Documenta Universitaria.

La problemàtica de la regressió litoral al delta de l'Ebre

Per les seves característiques, no és exagerat afirmar que el principal repte actual i futur –d'acord amb les previsions de canvi climàtic– de la costa catalana pel que fa a l'impacte de la regressió litoral és el referit al delta de l'Ebre.

El Delta és per definició un medi dinàmic, i els canvis en la ratlla costanera li són propis. Però la construcció i posada en funcionament d'embarcaments a la conca de l'Ebre, especialment els de Mequinensa i Ribarroja els anys 60, va fer que ja a la dècada següent s'identifiquessin fenòmens d'erosió litoral significatius, que es relacionaven amb la davallada de l'aportació de sediments pel

2 km

 <1 metre d'altitud
 sota el nivell del mar

Font: Ortofoto 2016 i model d'elevacions del terreny 2x2m, ICGC

riu. Aquests fenòmens s'han aprofundit amb el pas del temps. En essència, en el moment actual els problemes de regressió de la línia de costa es donen sobretot a l'àrea de la platja de la Marquesa, a l'illa de Buda i la barra del Trabucador, com es pot veure en el mapa 40. Per contra, els extrems de les penínsules i l'interior de les badies actuen com a zona d'acumulació. Els temporals de mar provoquen situacions recurrents en què el mar trenca la línia de platges i penetra a l'interior del delta o de les badies provocant danys a l'agricultura, la piscicultura o en general a les infraestructures deltaïques, situacions que semblen augmentar la seva freqüència, com ha passat al llarg del 2020 en diverses ocasions. A més a més, la pròpia subsidència del delta causada per l'assentament dels sediments i la manca de noves aportacions incrementa el problema a mitjà i llarg termini.

Davant d'això s'han plantejat diferents solucions. Hi ha un consens prou ampli que la principal solució a la llarga ha de passar per la mobilització dels sediments de la conca que ara es troben retinguts als embassaments del tram baix del riu. És una qüestió que encara està en estudi per part de l'Estat i que comporta una sèrie de reptes tècnics en la captació i transport de sediments si es vol que aquesta mobilització sigui eficient tant econòmicament com ambientalment. Mentre no se solucioni aquest fet, calen solucions a curt termini necessàries per evitar els impactes dels temporals. Certament, també hi ha un consens a evitar actuacions de protecció rígides i impactants ambientalment i visualment. Però l'aplicació d'aquestes actuacions topa amb la complexitat del delta. I no només ambiental, sinó també, i sobretot, social.

D'una banda, l'actuació de l'Estat –a qui pertany el domini públic litoral i té competències sobre costes– s'ha basat fins ara en actuacions tècniques de defensa litoral en determinades zones; el pla presentat recentment (inicis de 2021) proposa aug-

mentar la franja de protecció litoral cap a l'interior en detriment d'usos agraris i naturals i fer aportacions periòdiques de sediments des dels extrems de les penínsules del delta cap a les zones més afectades, a més de crear una defensa paral·lela a la costa amb materials tous, actuacions que varien segons la dinàmica litoral de cada tram de costa deltaica. Però no entra en altres consideracions més que les ambientals o tècniques. De l'altra, els representants polítics i socials del delta, a través de la "Taula de Consens", exigeixen que s'actui urgentment, però amb la vista posada sobretot en el manteniment de la capacitat productiva i la negativa a fer retrocedir la línia de costa. Es considera inacceptable l'impacte sobre la pèrdua de zones productives i també que es plantegi el retrocés de la línia litoral sense fer el possible per a retornar aquells espais que la regressió ha fet desaparèixer en els darrers decennis, i que en algunes zones són centenars de metres que s'han perdut davant del mar.

En tot cas, un problema complex, certament ambiental, però amb una dimensió social important i que caldrà abordar tard o d'hora en una gestió conjunta de l'espai per part de les diferents administracions, tenint en compte totes les dimensions, si es vol fer front als reptes que el canvi climàtic planteja per al futur i la creixent incidència dels temporals de mar que s'ha posat de manifest de forma ben crua durant 2020.

Jordi Blay